

La Quaresma

(ALDC, III, 569. La Quaresma)

Quaresma és el 'període de quaranta dies compresos entre dimecres de cendra i Pasqua, destinats a la penitència, en memòria dels quaranta dies que Crist dejunà al desert'. El llat. QUADRAGESIMA (DIES) 'dia quadragèsim' va donar *Quaresma*, documentat des del s. XIII, la forma més acostada a l'originària i molt estesa en cat. occ.; el segment *qua-*, a través de *[kwo]- (veg. [kʷor'ezma] 179), per velarització de la vocal central per contacte amb [w], va passar a *co-* (→ *Coresma*, ja condemnat per *Les regles de esquivar vocables* del s. XV), viu en una part del cat. occ., i, quan va

tenir lloc el pas de [o] > [u] (*c[o]rral* > *c[u]rral*, s. XV-XVI), vam tenir *C[u]resma*. Les var. bal. *Corema*, *Curema*, amb pèrdua de la -s-, es deuen explicar a través del rotacisme d'aquesta sibilant sonora (< **Corerma*) i una posterior dissimilació eliminatòria; *Corema* s'ha documentat en algun text medieval en barceloní (1830) i *Carema*, potser per occitanisme, en ross. ant.; segons Coromines, *Corema* "se sent molt" en terres del bisbat de Girona, però no en tenim cap rastre en les nostres enquestes. *Quaresma* és el mot normatiu.

